

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

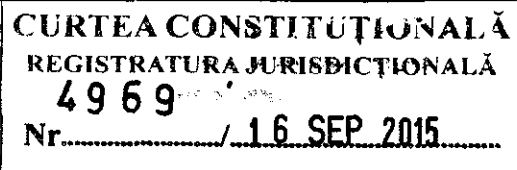
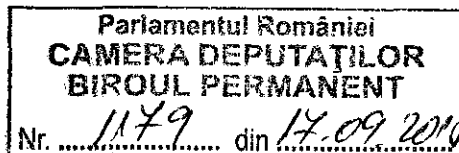
Telefon: (+40-21) 313-2531

Fax: (+40-21) 312-5480

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1189 C/2015

Domnului
Valeriu Ștefan ZGONEA
PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ș. Ș. C. Paucaru
Ș. Ș. Zgonea
16.09.2015
Ș. Ș. Zgonea
Ș. Ș. Zgonea

În conformitate cu dispozițiile art.28 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă înaintăm, alăturat, Decizia nr.548 din 15 iulie 2015 asupra sesizării de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și ale Hotărârii Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE
Augustin Zegrean

1000

1

1000

1000

1000

dl SG Pauciu,
pt B7 CD
Sv Zegrean

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr. 1189 C/2015

DECIZIA nr.548
din 15 iulie 2015

**asupra sesizării de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art.157
alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și ale Hotărârii Camerei
Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015 privind cererea de urmărire penală a
domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și
actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012**

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Marieta Safta	- prim magistrat-asistent

1. Cu Adresa nr.2/3909 din 10 iulie 2015, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale, în temeiul dispozițiilor art.27 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea formulată de 105 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, referitoare la neconstituționalitatea prevederilor art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și a Hotărârii Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta,

prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012.

2. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.4147 din 10 iulie 2015, formând obiectul Dosarului nr.1189 C/2015.

3. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate a art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților** se susține că acesta încalcă normele de tehnică legislativă, întrucât este redactat într-o formă ambiguă. Ambiguitatea constă în aceea că redactarea textului ”permite Comisiei juridice să întocmească atât un Proiect de hotărâre care să garanteze dreptul Camerei de a cere urmărirea penală a unui deputat, cât și un Proiect de hotărâre cu un conținut care să încalce dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat, așa cum este statuat în Constituție la art.109 alin.(2) și să împiedice exercitarea dreptului [...] de a vota și cere punerea sub urmărire a membrilor Guvernului.” Câtă vreme deputații sunt puși în imposibilitatea de a mai decide urmărirea penală a unui deputat membru al Guvernului, deși condițiile de fapt și de drept ar fi îndeplinite, autoritatea judecătorească nu mai poate fi legal sesizată și nu se mai poate înfăptui justiția, fiind astfel încălcate prevederile art.124 alin.(1) și (2) din Constituție. În opinia autorilor sesizării, ”legiuitorul ar fi trebuit, prin Comisia de Regulament, să propună și apoi să adopte un text care să reglementeze, fără echivoc, conținutul unui proiect de hotărâre privind cererea de urmărire penală, care să garanteze exercitarea drepturilor Camerei Deputaților și ale deputaților”. Ca urmare a nerespectării normelor de tehnică legislativă sunt nesocotite, prin aceleași prevederi regulamentare, și dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituția României.

4. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii nr.53 din 9 iunie 2015 a Camerei Deputaților** se arată mai întâi că Biroul permanent al Camerei Deputaților, în ședința din 5 iunie 2015, a hotărât să sesizeze Comisia juridică, de disciplină și imunități cu Scrisoarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nr. 153 I/C/2015,

referitoare la formularea cererii de începere a urmăririi penale a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012 - Direcția Națională Anticorupție, pentru întocmirea raportului. În temeiul art. 157 alin. (2) teza a doua din Regulamentul Camerei Deputaților, Biroul permanent al Camerei Deputaților a cerut Comisiei juridice ca până la data de 8 iunie 2015 să prezinte o primă evaluare a acestei solicitări și o estimare a timpului necesar pentru a realiza audierea. În urma studierii dosarului și a opiniilor exprimate cu prilejul dezbaterilor, Comisia juridică, de disciplină și imunități, în ședința din 8 iunie 2015, și-a exprimat voința și a hotărât, cu majoritate de voturi, să propună plenului Camerei Deputaților un raport de respingere a solicitării procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind formularea cererii de urmărire penală a domnului Victor -Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012, transmisă Camerei Deputaților cu Adresa nr.1531/C/2015, și să supună plenului Camerei Deputaților adoptarea respectivului raport. De asemenea, a întocmit un Proiect de hotărâre, adoptat prin votul majorității membrilor prezenți ai Comisiei juridice, cu următorul conținut: *"Articol unic – Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012."*

5. Comisia juridică, de disciplină și imunități a prezentat Biroului permanent al Camerei Deputaților spre dezbateri și adoptare raportul privind formularea cererii de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta și un proiect de hotărâre cu conținutul arătat în paragraful anterior. Astfel, pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților, din ședința din 9 iunie 2015, s-a aflat Raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități cu privire la Scrisoarea nr. 1531/C/2015 trimisă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind adoptarea unei cereri de urmărire penală a

domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012.

6. După dezbateri, membrii Camerei Deputaților s-au pronunțat, prin vot secret, cu bile, potrivit art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, asupra proiectului de hotărâre (cu articol unic) prin care Camera decidea să nu ceară urmărirea penală în cauză. În urma votului dat de plen, proiectul de hotărâre a fost adoptat cu 231 voturi "pentru" și 120 "împotriva". Așadar, Camera Deputaților a hotărât să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012.

7. Față de această situație, se susține că «nelegalitatea a fost generată de Comisia juridică, de disciplină și imunități care a propus plenului un proiect de hotărâre cu articol unic conținând negația „să nu ceară urmărirea penală”, interpretând dispozițiile primei teze a alineatului (1) al articolului 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, care menționează că „*Proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități, se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, cu respectarea prevederilor art.67 din Constituția României*”». Comisia juridică, de disciplină și imunități, interpretând prevederile alin.(7) al art.157 din Regulamentul Camerei Deputaților - în sensul în care are libertatea deplină de a stabili care este conținutul articolului unic din proiectul de hotărâre - a întocmit un Proiect de hotărâre al cărui conținut încalcă, în opinia autorilor sesizării, dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat, așa cum este statuat în Constituție la art.109 alin. (2). Astfel, în situația în care Proiectul de hotărâre, având articolul unic "[...] *Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală* [...]", este supus dezbaterii și votului Camerei Deputaților, iar majoritatea decide să respingă prin vot Proiectul de hotărâre propus, urmarea juridică este că plenul Camerei Deputaților nu hotărăște să ceară urmărirea penală, ci doar că respinge propunerea (formulată prin Proiectul de

hotărâre) să nu ceară urmărirea penală. Așadar, prin Hotărârea care ar urma să fie adoptată (în acord cu Proiectul de hotărâre criticat), Camera nu poate să decidă să ceară urmărirea penală, ci doar să decidă împotriva „neînceperii” urmăririi penale. În concret, dacă majoritatea deputaților este în favoarea începerii urmăririi penale, această majoritate este împiedicată să ceară urmărirea penală, dacă în Comisia juridică există o majoritate împotriva cererii.

8. Față de această interpretare, se susține că, în cauză, deputații au fost împiedicați în a-și exercita mandatul reprezentativ acordat de cetățeni, respectiv de a-și exercita dreptul de a vota și de a cere prin votul exprimat urmărirea penală a unui deputat, drept consfințit de prevederile art.109 alin.(2) din Constituție. Astfel, deputații sunt împiedicați să-și exercite drepturile conferite de Constituție și Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, fiind încălcate și dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție potrivit cărora *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”* Prin împiedicarea Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală față de un ministru sau fost ministru care este și deputat se încalcă și prevederile art.16 din Constituție, respectiv foști sau actuali membri ai guvernului care sunt și deputați se află deasupra legii și nu sunt egali celorlalți cetățeni. De asemenea, se creează condițiile, aparent legale, prin care autoritatea judecătorească este împiedicată să înfăptuiască justiția, încălcându-se prevederile art. 124 alin. (1) și (2) din Constituție.

9. Se mai susține că textul întregului proiect de hotărâre a fost întocmit cu rea-credință, în așa fel încât să se inducă în eroare plenul Camerei Deputaților. Au fost încălcate prevederile art.8 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora *„(1) Proiectele de legi, propunerile legislative și celelalte proiecte de acte normative se redactează în forma prescriptivă proprie normelor juridice [...] (4) Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură*

afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor". Astfel, deși titlul Proiectului este Hotărâre privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, totuși, textul articolului unic prevedea contrariul: Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012.

10. Revenind, din această perspectivă, la criticile aduse art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților, se susține că acest text este neconstituțional deoarece poate fi interpretat în sensul în care proiectul de hotărâre poate să aibă un articol unic cu conținutul „[...] hotărăște **să nu ceară** [...]”. Dacă proiectul de hotărâre astfel formulat este respins prin vot, nu există o altă procedură prin care să se exercite dreptul deputaților de a cere urmărirea penală. În eventualitatea în care s-ar retrimite Comisiei juridice, de disciplină și imunități sesizarea Biroului permanent și Solicitarea procurorului general, membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități [în acord cu prevederile art.52 alin.(3) și art.157 din Regulamentul Camerei Deputaților] ar putea decide, din nou, cu majoritatea și procedura cuvenită, să susțină, în considerarea mandatului pe care îl au și al drepturilor politice recunoscute de Constituție, același raport și să redacteze același proiect de hotărâre. Plenul Camerei Deputaților, fiind din nou sesizat, în acord cu voința exprimată de către deputații Comisiei juridice, de disciplină și imunități, ar urma să dezbată un Raport și un proiect de hotărâre care, din nou, să nu permită cererea urmăririi penale de către Camera Deputaților a deputatului, în speță domnul Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților.

11. În concluzie, se afirmă că prevederile art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale, pentru că permit redactarea unui proiect de hotărâre care să împiedice exercitarea drepturilor constituționale de către o autoritate publică și de către deputați și împiedică, ca o consecință imediată, înfăptuirea justiției, iar Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53 din 9

iunie 2015, fiind adoptată în temeiul unei proceduri neconstituționale, la rândul său, este neconstituțională. Pentru aceste argumente, se solicită constatarea neconstituționalității art. 157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și a Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015.

12. În conformitate cu dispozițiile art.27 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost transmisă președintelui Camerei Deputaților, pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent.

13. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.4164 din 13 iulie 2015, punctul de vedere al Biroului permanent, în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Cât privește dispozițiile art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților, se arată că interpretarea teleologică a acestora vădește faptul că scopul noii reglementări este, ca și în cazul celorlalte alineate ale aceluiași articol, să îmbunătățească procedura prin care Camera Deputaților își exercită competența prevăzută de art.109 alin.(2) din Constituție. Textul criticat trebuie interpretat în lumina nu doar a celorlalte alineate ale aceluiași articol, ci și a art.156 din Regulamentul Camerei Deputaților. Interpretarea sistematică evidențiază faptul că art.156 și art.157 din Regulament detaliază procedura privind punerea sub urmărire penală a deputaților care sunt sau au fost membri ai Guvernului, în sensul clarificării etapelor din momentul în care instituția este sesizată. Această detaliere, departe de a fi ambiguă, este redactată în mod precis, clar, previzibil și univoc, cu respectarea normelor de tehnică legislativă din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă. Art.157 din Regulamentul Camerei Deputaților face precizări esențiale cu privire la procedura de urmat în cazul proiectului de hotărâre prin care, odată devenit hotărâre adoptată de plenul Camerei Deputaților, în baza votului dat de plenul Camerei Deputaților și cu respectarea majorității impuse de Constituție și a procedurii regulamentare de vot, să se exprime voința Camerei Deputaților în sensul fie de a cere, fie de a nu cere urmărirea penală a deputatului care este sau a

fost membru al Guvernului. Nefiind încălcate, sub aspectul redactării, niciuna dintre dispozițiile Legii nr.24/2000, pe care autorii sesizării nu le individualizează, prevederile regulamentare criticate sunt constituționale prin raportare la art.1 alin.(3) și (5) din Legea fundamentală.

15. Se mai arată că textul criticat nu îi acordă Comisiei juridice nicio competență decizională în ce privește aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală. Împrejurarea că la nivelul Comisiei se redactează proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală nu contravine competenței decizionale exclusive a plenului Camerei Deputaților cu privire la aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală, plenul păstrându-și caracterul suveran în această materie. În cadrul dezbatelor pe articole a proiectului de hotărâre, plenul Camerei Deputaților poate reformula textul acestuia, dacă majoritatea decide astfel, solicitând, spre exemplu, urmărirea penală a respectivului membru al Guvernului. Atribuțiile Comisiei raportoare, astfel cum sunt reglementate de art.157 din Regulamentul Camerei Deputaților, nu doar că nu impietează asupra caracterului suveran și exclusivității decizionale a plenului Camerei Deputaților, fiind așadar respectate prevederile art.109 alin.(2) din Constituție, ci urmărește să înlesnească și să eficientizeze procedura. De altfel, teza a treia a art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților nu face decât să concretizeze obligația constituțională a Camerei Deputaților de a adopta o hotărâre, fie în sensul de a cere, fie în sensul de a nu cere urmărirea penală, hotărâre care să fie publicată în Monitorul Oficial al României.

16. Referitor la Hotărârea Camerei Deputaților nr.53/2015, se arată că a fost adoptată cu respectarea întocmai a Constituției și a prevederilor regulamentare. Este descrisă procedura de desfășurare a votului în cauză și se precizează că temeiul juridic al acestei hotărâri îl constituie art.109 alin.(2) din Constituție și art.156 din Regulamentul Camerei Deputaților, iar nu prima teză a art.157 alin.(1) din Regulament. Cât privește titlul aceleiași hotărâri, acesta se raportează la obiectul solicitării Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, și anume cererea de urmărire penală. Titlul se află

în concordanță necesară cu conținutul hotărârii, care reprezintă poziția Camerei Deputaților față de solicitarea Parchetului. Stilul juridic, claritatea și precizia dispozițiilor din Hotărârea Camerei Deputaților nr.53/2015 nu au fost afectate, fiind clare, concise, inteligibile și în sensul celor supuse la vot și decise de Plenul Camerei Deputaților.

17. Se mai arată că, în mod contrar celor susținute de autorii sesizării, plenul Camerei Deputaților nu a fost împiedicat de Comisia juridică să își exprime poziția suverană asupra cererii de urmărire penală ci, dimpotrivă, și-a exercitat o competență constituțională pe care Curtea Constituțională însăși o califică drept libertate. Voința plenului Camerei Deputaților de a nu cere urmărirea penală a prim-ministrului Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012 este consemnată în Hotărârea nr.53/2015, așa cum impune Constituția și, în acord cu aceasta, art.157 alin.(7) teza a treia din Regulamentul Camerei Deputaților. Pe cale de consecință, nu a fost împiedicată înfăptuirea justiției.

18. Referitor la pretinsa încălcare a art.16 din Constituție, invocarea de către autorii sesizării a acestei norme de referință nu prezintă relevanță în cauză, însăși Legea fundamentală fiind cea care a instituit, prin art.109 alin.(2), procedura solicitării cererii de urmărire penală a membrilor Guvernului.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și Hotărârea Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 prin raportare la prevederile Constituției României și dispozițiile Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

19. Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.c) și l) din Constituție, precum și celor ale art.1, 10, 27 și 28 din Legea nr.47/1992, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

20. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie prevederile art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.437 din 18 iunie 2015, și ale Hotărârii Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 403 din 9 iunie 2015.

21. Art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților are următorul cuprins: *"Proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, cu respectarea prevederilor art.67 din Constituția României, republicată. Votul este secret și se exprimă prin bile. Hotărârea privind aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I."*

22. Hotărârea Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 are următorul cuprins: *"Având în vedere solicitarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind formularea cererii de urmărire penală față de domnul Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012 - Direcția Națională Anticorupție, În temeiul prevederilor art. 109 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 156 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.*

-Articol unic

Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 iunie 2015, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat.”

23. Dispozițiile constituționale invocate în motivarea sesizării sunt următoarele:

- art.1 alin.(3): *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic, reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate”;*

- art.1 alin. (5): *”În România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor, este obligatorie”;*

- art.16: *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) „Nimeni nu este mai presus de lege.”;*

- art.67 : *„Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor.”;*

- art.69 alin.(1): *„În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.”;*

- art.76 alin. (2): *„Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră”.*;

- art.109 alin. (2): *„Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. ;*

- art.124 alin.(1) și (2): „*Justiția se înfăptuiește în numele legii*” și „*Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți[...]*”.

24. Analizând prezenta sesizare de neconstituționalitate, Curtea va proceda la examinarea ei punctual, în funcție de atribuțiile distincte din sfera sa de competență, vizate de autorii sesizării, respectiv controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului, exercitat în temeiul art.146 lit.c) din Constituție și al art.27 și 28 din Legea nr.47/1992, și controlul constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, exercitat în temeiul art.146 lit.l) din Constituție și al art.27 și 28 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Critica dispozițiilor art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților

25. Articolul 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, care cuprinde și normele criticate în prezenta cauză, stabilește procedura de urmat în aplicarea art.156 din același Regulament, potrivit căruia „*Camera Deputaților are dreptul să ceară urmărirea penală a oricărui membru al Guvernului*”. Ambele texte reprezintă aplicarea la nivel regulamentar a prevederilor art.109 alin.(2) din Constituție, potrivit cărora „*Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor [...]*”.

26. Curtea Constituțională a reținut că articolul 109 din Constituție prevede la alin.(2) răspunderea penală a membrilor Guvernului pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor. «Expresia „numai” din alin.(2) al art.109 semnifică faptul că „nimeni” altcineva decât cele trei autorități publice nu poate cere urmărirea penală și că aceasta nu poate fi declanșată în lipsa sesizării Camerei Deputaților, Senatului ori a Președintelui României, după caz. Dacă organele de urmărire penală pot efectua diverse acte premergătoare începerii urmăririi penale, în condițiile legii, ele

nu își pot continua activitatea fără a sesiza una dintre cele trei autorități publice pentru a cere urmărirea penală. În asemenea situații, Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – are obligația sesizării Camerelor Parlamentului sau a Președintelui României, după caz, în legătură cu informațiile și datele pe care le dețin și din care rezultă posibilitatea începerii urmăririi penale împotriva unui membru al Guvernului, singurele autorități în măsură să decidă asupra acestui act procedural. Cât privește conjuncția „și”, în textul art.109 alin. (2) ea semnifică sfârșitul unei enumerări, care conferă fiecareia dintre cele trei autorități o competență proprie. Textul constituțional exclude atât competența cumulativă a cererilor celor trei autorități publice, cât și competența alternativă între acestea» (a se vedea Decizia nr. 270 din 10 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 15 aprilie 2008). „Dispozițiile art.109 alin.(2) teza I din Legea fundamentală stabilesc dreptul absolut al fiecăreia dintre cele trei autorități publice de a cere urmărirea penală, iar exercitarea acestuia de către una dintre ele nu se poate face în detrimentul celorlalte, dreptul uneia nefiind condiționat de dreptul celorlalte. [...] Așa fiind, cumulul calității de deputat sau de senator cu cea de membru al Guvernului atrage, după sine, în mod firesc, potrivit art.109 alin.(2), competența Camerei Deputaților sau a Senatului de a cere urmărirea penală, după caz”. (Decizia nr. 270 din 10 martie 2008, precitată).

27. În virtutea autonomiei regulamentare consacrate de art.64 din Constituție, Camera Deputaților a stabilit, prin art.156-157 din Regulament, procedura de urmat în situația prevăzută de art.109 alin.(2) din Constituție. Statuând sub acest aspect cu privire la rolul regulamentelor parlamentare, Curtea a reținut că acestea ”se constituie într-un ansamblu de norme juridice, menite să organizeze și să disciplineze activitatea parlamentară cu privire, printre altele, la procedura de legiferare, de numire sau de învestitură a celor mai importante instituții sau autorități publice în stat [...], precum și regulile de organizare și funcționare ale fiecărei Camere. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii

atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile art.2 alin.(1) din Constituție” (a se vedea Decizia nr.209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012). În virtutea principiului autonomiei regulamentare, ”fiecare Cameră este în drept să-și stabilească, în limitele și cu respectarea prevederilor constituționale, regulile de organizare și funcționare, care, în substanța lor, alcătuiesc regulamentul fiecărei Camere. Din această perspectivă, nicio autoritate publică nu poate dispune, cu privire la aspectele menționate, pentru Parlament, și, de asemenea, niciuna dintre Camerele Parlamentului nu poate dispune, asupra aceluiași aspect, pentru cealaltă Cameră” (a se vedea Decizia nr. 1009/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 4 august 2009).

28. În prezenta cauză este criticată una dintre dispozițiile care alcătuiesc procedura reglementată de Camera Deputaților în aplicarea art.109 alin.(2) din Constituție, pretinzându-se că are un caracter ambiguu. Se arată că aceasta se referă la *”proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități”*, fără a reglementa și conținutul unei asemenea hotărâri, ceea ce ar fi de natură, în opinia autorilor sesizării, să permită adoptarea unui proiect de hotărâre care să încalce „dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat”, împiedicând astfel înfăptuirea justiției.

29. Aceste susțineri nu pot fi reținute, întrucât textul criticat nu relevă nicio ambiguitate în sensul celor susținute în motivarea sesizării. Din modul de redactare a acestui text rezultă în mod clar faptul că, în cauză, asupra hotărârii *„privind aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală”* decid deputații, prin vot secret, indiferent de propunerea cuprinsă în proiectul redactat de Comisia juridică, de disciplină și imunități. Faptul că dispozițiile regulamentare nu prevăd cu exactitate conținutul proiectului la care se referă nu este de natură să confere o competență decizională Comisiei juridice, de disciplină și imunități în privința

hotărârii ce urmează a fi adoptate. Competența decizională aparține exclusiv plenului Camerei Deputaților, acesta nefiind constrâns în niciun mod în luarea hotărârii de modul în care este redactat proiectul supus dezbaterii sale, respectiv de propunerea pe care Comisia juridică, de disciplină și imunități o formulează în cadrul acestui proiect. Astfel fiind, nu se poate reține încălcarea, prin modul de redactare a textului regulamentar, a prerogativelor constituționale ale parlamentarilor, ori ale instanțelor de judecată.

30. Pentru aceste considerente, sesizarea de neconstituționalitate a art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

Dispozițiile Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015

31. Motivarea sesizării de neconstituționalitate privește, în esență, modul în care Comisia juridică, de disciplină și imunități a redactat proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, respectiv faptul că a utilizat o negație în cuprinsul acesteia: ”[...] Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală[...]”. Se susține că întocmirea întregului proiect s-a făcut ”cu rea credință, în așa fel încât să se inducă în eroare plenul Camerei Deputaților”, împiedicându-se formularea unei cereri de urmărire penală față de un ministru care este și deputat.

32. Această critică, vizând activitatea Comisiei juridice, de disciplină și imunități, pornește de la premisa eronată a imposibilității adoptării, prin vot, de către plenul Camerei, a unei soluții diferite de cea propusă de Comisie prin proiectul de hotărâre. Or, cu privire la rolul comisiilor permanente, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că acestea sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor comisiilor se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Dat fiind

caracterul de organe de lucru interne al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este a unui act preliminar, cu caracter de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită, sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau Camerelor reunite. Rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, nu și din perspectiva soluțiilor pe care la propun, Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale (a se vedea Decizia nr.80 din 16 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.247 din 7 aprilie 2015) Așadar, « elementele ce configurează conceptul de comisie parlamentară sunt caracterul pregătitor, prealabil, al lucrărilor lor, aspectul de organ intern al Camerelor destinat ca, prin activitatea lui, să poată oferi acestora toate elementele necesare luării unei decizii. Ele trebuie să dispună de toate condițiile pentru a culege și a oferi acele date necesare plenului unei Camere sau Parlamentului spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii » (a se vedea Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

33. Ca urmare, nu se poate susține că o Comisie ar putea să decidă în locul plenului Camerei Deputaților sau să împiedice plenul să decidă în mod liber, prin vot. Proiectul de hotărâre pe care Comisia juridică, de disciplină și imunități îl întocmește în temeiul art.157 din Regulamentul Camerei Deputaților are caracterul unei propuneri – în sensul de a cere sau de a nu cere urmărirea penală a respectivului membru al Guvernului ce are și calitatea de deputat. Decizia aparține plenului Camerei Deputaților, care se pronunță prin vot secret, cu bile, în condițiile aceluiași text din Regulament. În cauză, în urma votului dat de plen, hotărârea de a nu cere urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta a fost adoptată de Camera Deputaților cu 231 voturi "pentru" și 120 "împotrivă", aspecte precizate chiar în cuprinsul sesizării și necontestate în vreun fel.

34. Curtea constată că aceste critici ale autorilor sesizării au caracterul unor simple considerații referitoare la modul de lucru/intențiile unei comisii

parlamentare, în încercarea de a acredita un rol decizional al acesteia, care nu are legătură cu statutul unei astfel de structuri de lucru a Parlamentului. Susținerile se fundamentează pe raportarea conținutului hotărârii ce formează obiectul sesizării la prevederile regulamentare, iar nu la cele constituționale, câtă vreme se apreciază că o pretinsă deficiență de redactare a textului din Regulamentul Camerei Deputaților criticat ar determina posibilitatea unei redactări a textului proiectului de hotărâre ce se supune plenului Camerei Deputaților de natură a impune voința Comisiei juridice, de disciplină și imunități și de a crea un blocaj în situația în care deputații nu ar fi de acord cu conținutul acestuia.

35. Astfel de critici, referitoare la modul de aplicare a prevederilor regulamentare de către o comisie parlamentară, și, respectiv, prin care se solicită examinarea unei situații ipotetice, în care rezultatul votului ar fi fost altul decât cel exprimat în cauză, excedează competenței Curții Constituționale, astfel cum este aceasta reglementată de dispozițiile constituționale și legale. Neconstituționalitatea reprezintă o stare organică a normei juridice/actului contestat, și nu poate fi dedusă dintr-o interpretare discutabilă a acestora, vizând o situație ipotetică. Ca urmare, sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

36. Pentru considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art.146 lit.c) și l) din Constituție și ale art.1, 3, 10 și 27 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

I. Respinge, ca neîntemeiată, sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art.157 alin.(7) din Regulamentul Camerei Deputaților și constată că acestea sunt constituționale în raport de criticile formulate.

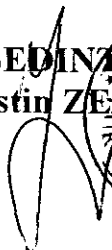
II. Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Camerei Deputaților nr.53 din 9 iunie 2015 privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr.122/P/2012.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 iulie 2015.

PREȘEDINTE
Augustin ZECHEAN

PRIM MAGISTRAT ASISTENT
Marieta SAFTA

